

Když se děti v testech zlepšují, odměňme učitele

Testováním zjistíme, jestli se žáci v dané škole zlepšují. Pokud ne, musíme z toho vyvodit důsledky pro učitele. Těm, **jejichž žáci se zlepšili, přidat peníze.** Takové metody prosazuje profesor Steven Rivkin z Chicaga.

PRAHA Významný ekonom školství Steven Rivkin z University of Illinois v Chicagu je přesvědčen, že nejlepší způsob, jak vyřešit platy učitelů a zároveň zlepšit výsledky žáků, je zahrnout do hodnocení kantorů to, jaké pokroky jejich svěřenci dělají.

V Česku se od pravidelného plošného testování žáků upustilo. Nyní se testuje jen vzorek, o dalším postupu zatím není rozhodnuto. Je to podle vás dobře? Testování je důležité pro srovnání, jaké pokroky s dětmi v konkrétní škole dělají. Některé děti nepocházejí z dobrého prostředí a je na škole, aby s tím pracovala. My musíme ukázat veřejnosti i sobě samým: podívejte, ty děti udělaly obrovský pokrok.



Chlapci spadli do studny, učitelka za nimi slezla a zachránila je

VÝŠKOV (daj, pop) Na zahradě mateřské školy v Bohdalicích na Vyškovsku spadli včera krátce před jedenáctou dopoledne do studny dva chlapci. Zachránila je učitelka školky, která se k hladině spustila po kovové trubce a jedno z dětí držela nad vodou, druhé vylezlo ven samo.

Studna nebyla řádně zabezpečena. Chybělo na ní železné zajištění poklopu, které pravděpodobně přes víkend někdo ukradl.

„Nějaký sběrač kovů ho vzal,“ řekl starosta Bohdalic Jan Hřežo. Poklop studny podle něho tvoří dva betonové kusy doplněné třetí, kovovou částí. „Chodíme kolem studny denně, naposled se zalévalo ve čtvrtek. Kdyby tam byla vidět obrovská díra, všimli bychom si toho,“ dodal Hřežo.

Na to, že chlapci, kterým bylo údajně šest let, do studny spadli, upozornily devětadvacetiletou učitelku ostatní děti. Jednoho z chlapců pak držela nad vodou, druhý se dostal ven ještě předtím, než dorazili hasiči. Vyšplhal po žebříku, který přinesli zaměstnanci Technických služeb.

S druhým hochem zůstala učitelka v ledové vodě více než čtvrt hodiny. Přidržovala se doneseného žebříku a jistila dítě nad hladinou, než oba téměř z desetimetrové studny vyprostili hasiči.

Učitelka a obě děti byly hned převezeny do nemocnice. „Chlapci, kteří jsou v dětské nemocnici v Brně, byli spíš vystresovaní. Ani paní učitelka, kterou převezli do Vyškova, by neměla mít žádnou újmu,“ uvedl starosta Hřežo.

Policisté nyní nehodu vyšetřují, mimo jiné prověřují, proč nebyla studna zabezpečena. Vedení obce

Jak ale chcete srovnávat školy, když do některých chodí děti s lepším rodinným zázemím a do jiných ty z horšího prostředí? Srovnávat by se měly školy typově podobné, ve stejném kraji, s podobnými typy žáků. Pak je hodnotit ne podle toho, jakých výsledků dosáhly, ale o kolik se oproti minulému testování zlepšily.

Co když se úspěch neukáže? Pak by z toho stát měl vyvodit důsledky. V Česku není nic, co by školy motivovalo být nejlepší. Chybí tu trest, když neučí dobře. Já si myslím, že potřebujeme systém, který odměňuje úspěšné a nedovolí, aby ve školství pracovali lidé, kteří to nedělají dobře. Takové lidi je těžké ze škol dostat.

Ano, vyhodit učitele jen na základě toho, že jeho žáci se příliš nezlepšují, u nás nejde. Přitom hodnocení je důležité. Je prokázáno, že se učitelé zlepšují, pokud dostávají zpětnou vazbu. Ředitel může říct: Podívej, takhle je to špatně, musíš to dělat jinak. Musíme je podpořit, ale bez radikálních kroků to také nepůjde. Je to jako ve fotbale. Tým nikdy nebude lepší, když neodejdou ti, kteří mu to kazí.

FAKTA

Steven Rivkin
University of Illinois v Chicagu



Jeden z nejvýznamnějších světových akademických ekonomů školství. Věnuje se výzkumu kvality učitelů a ředitelů škol. V Česku spolupracuje s institutem CERGE-EI, v současné době například na srovnávacím výzkumu českého a polského vzdělávacího systému. V dubnu v Praze přednášel o decentralizaci školství, vedení škol a kvalitě vzdělávání.

Česko má problém vůbec nějaké lidi do školství dostat kvůli nízkému platu a vysokým nárokům. Cílem by mělo být získat pro učitelství ty nejlepší, talentované studenty. A ano, pak je musíme i nejlépe odměnit. Proto mluvím o testování, učitelé by měli být hodnoceni také podle toho, jaké jejich žáci dělají pokroky. Další složkou odměny by bylo hodnocení od ředitelů a inspektorů. A zohlednilo by se samozřejmě vzdělání a praxe. Musí mít pocit, že můžou růst, povýšit.

Když budeme učitele posuzovat a odměňovat jako profesionály, tak o nich společnost i tak bude smýšlet. Nebude si jich vážit proto, že mají magisterský diplom. To je podle mě nesprávná politika.

V Americe to tak funguje?

V Dallasu testují systém hodnocení, o kterém jsem teď hovořil. I v jiných zemích je však pravidlem, že ředitel dává učitelům zpětnou vazbu. V Česku jsou ředitelé většinou zahlceni administrativou. Musí řešit třeba dotace a na pomoc učitelům zlepšovat se jim nezbývá čas.

Je úspěch žáků opravdu závislý na výsledcích v testech?

Ne, to určitě ne. Povinností školy je rozvíjet jejich schopnosti i v tzv. nekognitivních dovednostech. To znamená třeba sebeovládání, soustředění na úkol, schopnost spolupracovat. Škola musí dát dětem to, co budou v životě k práci potřebovat. A nastává doba, kdy to budou potřebovat víc než všichni jejich předchůdci.

Proč zrovna teď?

Když vám to v Americe před šedesáti lety ve škole moc nešlo, mohl jste jít pracovat do továrny nebo jako horník a docela slušně si žít. Jenže takových povolání dnes velmi ubývá. Všechno se automatizuje, práce se mění. A to postihuje zejména muže. Lidé vyšší vzdělání potřebují. Když ho nemají, jsou znevýhodněni mnohem víc než v minulosti. **Markéta Březinová**

Středoškoláci jsou horší než osmáci, ukázalo testování

Čím jsou žáci starší, tím méně znalostí vzhledem k věku mají

PRAHA (jj) Čeští žáci s přibývajícím věkem ztrácejí některé znalosti i motivaci se učit. Ze zhruba 20 tisíc testovaných čtvrtáky, osmáků a studentů druhých ročníků středních škol si nejlépe vedli právě nejmladší žáci. Nejhuře skončili středoškoláci.

Česká školní inspekce čtvrtáky testovala z úloh ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Minimální požadavky nesplnila jen čtyři procenta dětí. Necelé tři čtvrtiny žáků 4. tříd zvládly úspěšně víc než šedesát procent úloh.

O něco horší výsledky měli osmáci, kteří vyplňovali testy z přírodovědné a jazykové gramotnosti v cizím jazyce (98 procent si vybralo angličtinu, zbytek němčinu). Přírodovědný test jich nezvládla zhruba desetina.

Totožné testy z cizího jazyka měli také žáci 2. ročníků středních odborných škol, kteří dopadli nejhůře. Například v němčině dosáhli slabších výsledků než osmáci.

„To je téma, kterému se budeme muset věnovat detailněji,“ uvedl na včerejší tiskové konferenci ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Podle ministra školství Marcela Chládky testy ukázaly, že velká část žáků na sobě nepracuje. „Nemá to být bič na školy, výsledky testů se pro ně využijí jako zpětná vazba. Ukazuje to některé dlouhodobější trendy,“ řekl Chládek.

Kromě úloh žáci vyplňovali i stručný dotazník, který zjišťoval jejich vztah k předmětu a případně překážky pro to, aby dosahovali lepších výsledků. Na stejné dotazy odpovídali i učitelé. V hodnocení možných bariér se ale kantoři s dět-

mi rozcházel. Zatímco podle žáků by prospěly kvalitnější pomůcky, větší využívání internetu a méně kroužků, učitelé se domnívají, že je nutné zlepšit přístup dětí při vyučování a pomohla by také lepší spolupráce rodičů.

Každý čtvrtý žák také přiznal, že se ostýchá zeptat učitele, když něčemu nerozumí.

Podobné testování bude na vybraném vzorku škol v různých ročnících probíhat každý rok. Původně měli testy dělat žáci všech škol. V letech 2012 a 2013 se kvůli tomu konaly dvě generální plošná testování žáků 5. a 9. tříd. Nakonec se od záměru upustilo. Inspekce navrhla, aby se plošné testování konalo jednou za čtyři roky.

FAKTA

Příklady úloh

4. třída: Nejdelsí řeka na území ČR se jmenuje ... U města Mělníka se vlévá do řeky ..., která je sice větší (má větší povodí), ale není tak dlouhá. Největší moravskou řekou, která pramení na severu pod vrcholem Králického Sněžníku a vlévá se na jihu do Dunaje, je řeka ...

8. třída: Ve výše položených horolezeckých táborech vře voda zpravidla při nižších teplotách (ano/ne).

Ve větších nadmořských výškách je zpravidla nižší tlak vzduchu než u hladiny moře (ano/ne).

Uzavřená plastová lahev, ze které horolezec všechno vypil na vrcholu, se při sestupu vlivem změny tlaku vzduchu zřetelně nafoukla (ano/ne).



Vnuk Cousteaua on-line

Studenti se spojili s mořským dnem

Dvacet metrů pod hladinu moře se včera při vyučování podívali studenti pražské Střední průmyslové školy Na Třebešíně. V reálném čase se díky mezinárodnímu vzdělávacímu projektu Mission 31 spojili s francouzským oceanografem Fabienem Cousteauem, vnukem slavného podmořského badatele Jacquesa-Yvese Cousteaua. Vědec se momentálně snaží se svou šestičlennou posádkou v podmořské laboratoři Aquarius ve vodách u Floridy překonat rekord svého dědečka z roku 1963 a vydržet pod vodou celých jedenáct dní. Jejich mise je nyní zhruba v polovině. Každý den je výzkumník pomocí Skype v kontaktu s různými třídami ze zhruba šedesáti škol po celém světě a představuje jim život podmořské expedice. Třebešínská průmyslovka si z celého Česka prohlédla vědcovu laboratoř jako jedinou. Promítání předcházela přednáška o potápění a studenti si pak mohli vyzkoušet výstroj. (rim)

Na Skypu s Cousteauem
Foto: Petr Topič, MAFRA

Nemocnice kupují drahé přístroje i za nové vlády

V Ostravě a Třinci pořídili tomografy o pětinu draž než jiné nemocnice. Vedení se hájí, že **požadovalo lepší technologie.** To však poražené firmy zpochybňují

» Pokračování ze str. 1

Shodně přirovnávají tomografy k automobilům. „Pokud kupují například auto, nemohu při výběru vycházet z předpokladu, že všechna auta musí stát například 300 tisíc korun. Při výběru auta je potřeba vycházet z požadavků na technické vybavení,“ uvedla za ostrav-

ské Prazce. Přitom si vyžádala dražší technologii, která umožňuje snímat pacienta důkladněji než technologie pro třineckou a ostravskou nemocnici.

Ředitel třinecké nemocnice Tomáš Stejskal na tento argument uvedl, že cena přístroje záleží i na dalších parametrech. Dodavatel

da Superb,“ upozorňuje mluvčí Mariana Kellerová.

Nákup CT tomografů v Ostravě a v Třinci má společné to, že při veřejných soutěžích byly vyloučeny nejlacinější zakázky. Zájemci s nízkou cenou prý porušili podmínky veřejné soutěže.

Například společnost Toshiba

dražší injektor na stropním závěsu, a kdyby chtěla třinecká nemocnice ušetřit, mohla si v průběhu soutěže od Toshiba vyžádat levnější „podlahovou“ variantu.

Městská nemocnice v Ostravě zase odmítla o 4,5 milionu levnější přístroj firmy GE. „Nabídla při vstupu z detektoru nižší počet dato-

o její opakování už neměla tato firma zájem. Za nákup v Třinci se postavil vicehejtman Moravskoslezského kraje Jiří Martinek. Ostravský primátor Petr Kajnar městskou nemocnici naopak nehájí: „Dotace byla poskytnuta přímo Ministerstvem zdravotnictví, které je také oprávněno kontrolovat,“ vzkrácel